

Norges Bank
Postboks 1179, Sentrum
0107 Oslo
Attn.: post@norges-bank.no

Brevet sendes kun digitalt

Hørings svar neste generasjons oppgjørssystem

Vi viser til Norges Banks brev '**Høring om neste generasjons oppgjørssystem i norske kroner**' datert 18 september 2023, og takker for muligheten til å gi våre overordnede synspunkter på de to alternative oppgjørssystemene som Norges Bank skisserer i sin utredning knyttet til fremtidig oppgjørssystem for norske kroner. Disse alternativene er:

Alternativ 1; **Videreutvikling av dagens modell med dedikert løsning**

Norges Bank beskriver dette som en løsning tilsvarende dagens NBO, med RTGS (Real Time Gross Settlement) som kjernesystem for gjennomføring av betalingsoppgjør og et delsystem for å håndtere bankenes sikkerhetsstillelse for lån. Norges Bank skisserer videre at denne løsningen i sin helhet vil forvaltes og driftes av Norges Bank og eventuell bruk av ulike leverandører der dette er relevant.

Alternativ 2; **Deltakelse i Eurosystemets samarbeid om TARGET Services**

Norges Bank beskriver at i dette alternativet vil Norges Bank (NBO) benytte Eurosystemets Target plattform for oppgjør i stedet for dagens dedikerte løsninger. Norges Bank ønsker synspunkter omkring deltakelse i tjenestene T2 (real-tids brutto oppgjørssystem) for betalinger og T2S, oppgjørssystemet for verdipapirhandler.

Norges Bank forespør om innspill på følgende spørsmål:

- Hvordan de to alternativene samsvarer med vår (bankens) strategiske retning
- Forventede fordeler og eventuelle ulemper ved de to alternativene
- Kostnadseffektivitet på lang sikt ved de to løsningene
- Hvordan vi (banken) vil bli påvirket ved deltakelse i Target services

I forbindelse med en mulig fremtidig deltakelse i T2S og ønsker Norges Bank synspunkter på hvordan dette eventuelt vil påvirke deltakernes likviditet, markedslikviditeten generelt og om man ser regulatoriske utfordringer.

I det etterfølgende kommer Nordeas tilsvarende på dette.

Bakgrunn om Nordea

Nordea er nord-Europas største finanskonsern med omfattende bank- og finansvirksomhet i Danmark, Finland og Sverige i tillegg til Norge. Bankvirksomheten i Norge drives via filialen Nordea Bank Abp., vårt morselskap ligger i Finland og Nordea er direkte underlagt tilsyn fra European Central Bank (ECB).

Nordeas bankvirksomhet drives gjennom de fire forretningsområdene: Personal Banking, Business Banking, Large Corporate and Institutions (LCI) og Asset & Wealth Management. Dette gjelder også Nordeas virksomhet i Norge. Både forretningsområdene og konsernfunksjoner som teknologi, teknisk infrastruktur, finansiell og ikke-finansiell risk, compliance, business resilience, bærekraft og sikkerhet er organisert i felles nordiske enheter.

Nordea og Norges Bank

I forholdet til Norges Bank er Nordea direkte deltaker i oppgjørssystemet NBO samt deltaker i CLS, VPO og NICS. Nordea er en også betydelig aktør i det norske interbank markedet, og en av to banker som har rammeavtale med DFØ om statens betalinger innenfor Statens Konsernkonto (SKK) i Norges Bank.

Nordea og nordiske clearing- og oppgjørssystemer

Nordea er direkte deltaker i oppgjørssystemet (RTGS) i alle nordiske land, samt deltaker i de enkelte lands avregning- og clearingssystemer. Nordea er også deleier i det Europeiske clearinghuset EBA Clearing og Bankgirot i Sverige. Nordea deltar også i verdipapiroppjøret i alle nordiske land.

Gjennom vår bankvirksomhet i Finland (del av EMU) ble Nordea tilknyttet Target systemet allerede fra oppstarten i 1999 og den etterfølgende utviklingen til Target2 (2007) fram til dagens T2 RTGS system. Dette er senere utvidet med tilknytning til T2S for Danmark i 2018 og Finland i 2023.

Riksbanken i Sverige har nettopp implementert ECBs TIPS-plattform for straksbetalinger i svenske kroner og bankene skal migrere i 2024. Nordea er blant disse.

Det pågående Target prosjektet i Danmarks sentralbank medfører at Nordea vil bli tilknyttet T2 og TIPS for oppgjør og straksbetalinger i danske kroner i april 2025.

Nordea har derfor deltatt direkte i utviklingen og utvidelsen av Target de siste 25 årene samtidig som vi har deltatt i de dedikerte oppgjørsløsningene (NBO, Kronos2, RIX) som sentralbankene i Norge, Danmark og Sverige har hatt i disse årene.

Nordeas synspunkter på høringsnotatet

Nordea støtter Norges Banks beslutning om å utrede fremtidens oppgjørssystem begrunnet med forventet teknisk og funksjonell system levetid for nåværende NBO system, endrede behov og ikke minst betydelige endringer i leverandørmarkedet.

Spesielt sistnevnte antar Nordea vil ha betydning når sentralbankene i Danmark og Sverige ønsker å gå for andre leveransemodeller; til tjenesteleveranser i Target og bort fra dedikerte løsninger. Vi ser at fordeler som de skandinaviske sentralbankene har hatt frem til nå ved å ha samme leverandør for oppgjørssystem kan bortfalle i fremtiden.

En stadig utvidelse av euro sonen innenfor de 27 EU-landene, samt at Target nå også kan støtte oppgjør i flere valutaer, påvirker det øvrige leverandørmarkedet for oppgjørssystemer i Europa, da flertallet av de europeiske landene allerede har valgt Target systemet.

Økt fokus på nasjonal sikkerhet av kritisk infrastruktur innen hele Europa vil utfordre den delen av leverandørmarkedet som baserer seg på global leveransemodell ytterligere og øke konkurransen om lokale ressurser og kompetanse i et marked med ressursknapphet.

Nordea anerkjenner at dagens NBO system har vært meget driftsstabilt, men uttrykker samtidig bekymring kostnadsøkningen i NBO de senere årene.

I perioden 2020-2024 har den årlige kontoholdspris/deltakeravgift økt med nesten 80 %. Norges Bank har begrunnet økningen med behov for sikrere driftsløsninger og styrking av IT-sikkerheten i oppgjørssystemet i tillegg til generell prisstigning. Norges Bank har valgt en prismodell for NBO med gruppeinndelte fastpriser for kontohold/oppgjør hvor deltakerne samlet skal dekke 2/3 av de totale kostnadene. Antall deltakere i NBO er fortsatt høyt, men antallet er fallende, ikke minst som følge av bankrestrukturering i Norge. En fastprismodell betyr derfor at økte kostnadene skal fordeles på færre deltakere.

Nordea opplever ikke samme prisøkning i Target infrastrukturen (T2), som baseres på både transaksjonspriser med volumtrapper, samt fastpris element for kontohold, og der bankene kan velge mellom ulike modeller.

For Nordea, som allerede er tilknyttet ulike deler av Target systemet fra flere land, og herunder også T2 RTGS i Finland og Danmark (fra 2025), vil en fremtidig deltakelse i T2 fra Norges Bank for oppgjør i norske kroner samsvare godt med vår overordnede retning og medføre at vi får mer forutsigbare eksterne kostnader for deltakelse i oppgjørssystemene og økte muligheter for harmonisering av interne prosesser. Begge deler er viktig for å utvikle gode kundeløsninger nasjonalt og dekke kundebehov også regionalt (nordisk) og internasjonalt (globalt).

Basert på kostnadsutviklingen i NBO tror vi derfor at mindre skalerbarhet vil være en ulempe ved alternativet om å fortsette på en dedikert løsning også i fremtiden, og at dette vil gjelde både Norges Bank som system-eier og deltakerne i oppgjørssystemet som skal bære en vesentlig del av kostnadene.

Nordea anser fremtidig kostnadseffektivitet å være et viktig område å analysere for Norges Bank i den videre utredningsfasen av de to hovedalternativene. Frem til nå har Norges Bank delt for lite informasjon til at Nordea kan vurdere dette. Ved en eventuell tilslutning til Target vil Norges Bank tilknyttes via en valuta deltakeravtale (Currency Participation Agreement) og det er derfor viktig å forstå hele kostnads- og fremtidig målbylde også for de delene av NBO som eventuelt ikke vil bli omfattet av T2 oppgjørssystemet, herunder bl.a Sikkerhet for Lån (SIL) systemet, MIRS (Market Infrastructure Resilience Systemet) og eventuelle online deltaker kanaler (NBO Online).

Gjennom CPA tilknytningen vil Norges Bank også ha mulighet for en annen kostnadsfordeling mellom sentralbank og deltakere enn det som ligger til grunn i euro-landene. Derfor er Norges Banks tanker og forventninger om prinsipper rundt dette viktig å få belyst i analysefasen. Dette gjelder også kostnadene knyttet til prosjektfasen for innføring av oppgjørssystem, uavhengig av valgt modell.

Nordea imøteser også en bedre forståelse av hvordan kravene i Sikkerhetsloven kan oppfylles ved en eventuell fremtidig deltakelse i T2 som driftes utenfor Norge og hvordan dette påvirker behovet for nasjonale beredskapsløsninger.

Nordea er kjent med den overordnede styringsstrukturen i ECB, og at de øvrige nordiske sentralbankene nå deltar i Market Infrastructure Board (MIB). Vi antar at også Norges Bank vil tilslutte seg styringsmodellen hvis man velger T2 løsning, og Nordea ser positivt på at de nordiske sentralbankene samlet kan påvirke retning. Samtidig er vi klar over at flertallet er euro-land og at påvirkning gjennom en T2 tjenestemodell for eventuelle norske/nordiske behov trolig vil være mer krevende enn å styre en egen instans. Target styringsmodellen tilrettelegger også for nasjonale grupper, og dette tror vi vil være en fordel for både nåværende og fremtidige deltakere i et NOK oppgjørssystem, spesielt aktører med grensekryssende virksomhet.

Nordea anser at en stor fordel ved at alle de nordiske sentralbankene skulle tilknytte seg fellestjenestene i Target vil være rundt fremtidig grensekryssende betalinger, som står høyt på den Europeiske digitale agenda. Av eventuelle ulemper ser vi at det bør vurderes hvorvidt bruk av en oppgjørstjeneste fra ECB for norske kroner medfører en for sterk EU-binding gitt at Norge ikke er EU-medlem, men tilsluttet EU gjennom EØS avtalen. Både Sverige og Danmark er EU medlemmer, men ikke medlemmer av EMU. Skulle Norges Bank velge T2 vil de være eneste ikke-EU medlem. Nordea anbefaler at Norges Bank drøfter dette med relevante instanser hvorvidt dette kan være en mulig utfordring.

Uavhengig av hvilken leveransemodell Norges Bank velger for sitt fremtidige oppgjørssystem i norske kroner vil et tett europeisk samarbeid være viktig, slik vi har sett de senere år gjennom blant annet innføringen av TIBER rammeverket, som er utviklet av ECB, men innført i alle de nordiske land uavhengig av hvilket oppgjørssystem som benyttes. Vi tror også et godt samarbeid om krise- og beredskapsløsninger for den finansielle markedsinfrastrukturen i Europa blir viktig for å opprettholde robuste og sikre betalingssystemer i Europa.

Synspunkter vedrørende mulig T2S deltakelse

Når det gjelder høringsbrevets spørsmål knyttet til T2S ønsker Nordea henvise til at Euronext Securities Oslo nå etablerer en bredt sammensatt referansegruppe som vil vurdere forretningsmessige konsekvenser, operasjonelle, tekniske, juridiske og regulatoriske hensyn ved en T2S implementering i Norge. Nordea vil delta i denne gruppen som vil ha oppstart i november og levere en overordnet tilbakemelding til Norges Bank første kvartal 2024 og en mer detaljert analyse innen utløpet av tredje kvartal. Nordea avventer referansegruppens arbeid og konklusjoner før vi gir eget tilsvar knyttet til T2S i det norske verdipapirmarkedet.

Nordea oppfatter at analyse prosessen for nytt fremtidig oppgjørssystem vil pågå frem til høsten 2024 og mener det er viktig at Norges Bank har god dialog med deltakerne og næringen i tiden fremover. Vi vet at et slik generasjonsskifte er omfattende, og krever betydelig innsats av både prosjekteier (sentralbanken) og alle deltakere. Siden implementeringen av NBO i 2009 har verdikjedene blitt mer komplekse, derfor er involvering viktig for å et godt resultat.

Vi ser fram til fortsatt godt samarbeid.

Med vennlig hilsen
Nordea Bank Abp, filial Norge

Marta Stensheim Haugen
Head of Nordic Payment Solutions
TxB Product Management

Gunnar Wistad
Country Authority Liaison Norway

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.